

Prognose for tilgang og forbruk av norsk korn for sesongen 2024/2025

19. september 2024

Markedsreguleringen i kornsektoren har som formål å sikre omsetningen av norsk korn og skape balanse i kornmarkedet i Norge. FelleSkjøpet Agri markedsregulator skal legge til rette for at alt norsk korn kan bli brukt best mulig i samsvar med kvaliteten på kornet. Denne prognosen gir oppdatert informasjon om forventet tilgang av norsk korn og proteinvekster.

Tilgangsprognose

Prognosert tilgang til industrien per september bygger på oppdaterte avlingsestimater fra Norsk Landbruksrådgiving.

FelleSkjøpet Agri markedsregulator gir følgende prognose for tilgang av norsk korn til industrien, sammenlignet med prognosen av 15. august:

Tilgang av norsk korn til industrien (tonn)

	Gjennomsnitt 2019-23	Tilgang 2023	Prognose 2024	Prognose ifht siste 5 år	Prognose ifht siste år
Mathvete	189 700	56 400	95 300	50 %	169 %
Fôrhvete	120 800	122 000	143 000	118 %	117 %
Hvete i alt	310 500	178 400	238 300	77 %	134 %
Matrug	13 000	3 700	9 400	72 %	254 %
Fôrrug/ruhvete	29 500	26 900	14 100	48 %	52 %
Rug/ruhvete i alt	42 500	30 600	23 600	56 %	77 %
Bygg	559 800	444 400	639 800	114 %	144 %
Havre	253 400	190 000	284 000	112 %	149 %
Korn totalt	1 166 200	841 800	1 185 700	102 %	141 %
Erter	5 600	7 300	14 600	261 %	200 %
Oljefrø, åkerbønner	15 900	12 300	15 400	97 %	125 %
Korn, erter, oljefrø	1 187 700	861 300	1 215 700	102 %	141 %
Matandel hvete	61 %	32 %	40 %		
Matandel rug/ruhvete	31 %	12 %	40 %		

(Kilde historiske data: Landbruksdirektoratet)

Prognosen tilsier en tilgang av korn og oljevekster som er 54 300 tonn lavere enn prognosert i august.

Avlingsprognoser fra Norsk Landbruksrådgiving

Norsk Landbruksrådgiving har vurdert avlingene og gitt sine vurderinger per 17.09.2024. Rådgiverne har gitt følgende kommentarer til avlingsvurderingene:

Norsk Landbruksrådgiving Øst, Øsaker:

Vi var nok litt for optimistiske på forrige prognose. Vi ser nå at hl-vekta er lav for alle kornarter. Det er og variable avlinger på vårhveten, spesielt i vårhvetesorten Caress. Storparten av all vårhveten blir klassifisert som fôr kvalitet. Mye legde i havren har også medført lavere avlinger og det er fortsatt noe havrelegde som ikke er høstet. Vi har også sett tidligere år at når det er mye nedbør og kjølig vær i juli påvirker kornstørrelsen.

Norsk Landbruksrådgiving Øst, Hvam:

Vi har justert litt ned fra prognosen i august på grunn av at vi erfarer at hektolitervekta er lavere enn vi trodde. Vi har også en del åker igjen ute på jordene, og mye legde og groing gjør at potensialet blir dårligere. Antar at det står igjen 20% som ikke tresket i vårt område pr i dag.

Norsk Landbruksrådgiving Østafjells (Telemark):

For Telemark er det en betydelig usikkerhet. Det meldes om svært stor variasjon i avlingsnivå og kvalitet. Vi lå an til en ganske god avling tidlig på sesongen, men en våt sensommer og høst har tatt ned forventningene til avlingsnivå. Totalinntrykket er at vi nå samlet ligger an til en normalavling, eller svakt over gjennomsnittsnivå for siste 5 år. Det gjenstår fortsatt en del uhøstet areal. Anslår dette nå til å utgjøre 20% av kornarealet.

Norsk Landbruksrådgiving Innlandet, Stensby:

Inntrykket er at mange høster større avlinger enn normalt, spesielt i bygg og havre. Høsthveten ble nok under normalen mens vårhveten ligger omtrent som normalt. Lave hektolitervekter og mye er treska med for lavt falltall.

Norsk Landbruksrådgiving, Vestfold:

Majoriteten av kornet i Vestfold er nå treska, men det gjenstår anslagsvis 10-15 % inkludert åkerbønner. Åkrene i Vestfold har sett bra ut gjennom sesongen, og forventninga til avlingene var høye. Vi erfarer at årets kornavling ligger omkring normalen. Generelt er det utfordring med hektolitervekt for alle kornslag, og få har oppnådd matkvalitet på hveten.

Norsk Landbruksrådgiving, Trøndelag (Nord og Sør):

I Trøndelag har mye gått bra denne sesongen, etter en vel tørr start på sesongen. Siden har det vært jevnt fuktig, etter hvert svært fuktig i jorda. Det meste er ferdig tresket nå, men det er våt jord og kjøreforhold er utfordringa for det gjenstående kornet. Mange har gode avlinger, men med stor variasjon. Årsaker til redusert avling ligger stort sett i tidlig tørkestress, noe smått korn, endel legde etter kraftig nedbør og nedbrutt åker pga. periodevist dårlig innhøstingsforhold.

Prognose for areal og arealfordeling

Arealfordelingen er uendret fra augustprognosen. Det tas utgangspunkt i det samlede kornarealet fra i fjor og estimat fra NIBIO om fordeling mellom kornslag:

	Arealfordeling 2019 - 2024 (dekar)					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
Høsthvete	426 143	191 191	182 571	326 596	260 434	131 000
Vårhvete	375 570	484 611	453 024	426 011	385 354	469 000
Hvete	801 713	675 802	635 595	752 607	645 788	600 000
Rug, rugkveite	92 842	65 200	83 071	106 492	87 733	49 000
Bygg	1 298 685	1 390 682	1 427 179	1 312 696	1 419 867	1 475 000
Havre	547 400	665 175	684 574	631 084	684 330	711 000
Korn	2 740 640	2 796 859	2 830 419	2 802 879	2 837 718	2 835 000
Oljefrø, åkerbønner	49 605	55 904	49 312	75 877	64 494	66 000
Korn/oljvekster	2 790 245	2 852 763	2 879 731	2 878 756	2 902 212	2 901 000

Kilde for historiske data: Landbruksdirektoratet

Prognose for avling per dekar

Med oppdatert prognose for tilgang og uendra kornareal som i august, får vi følgende snittverdier for dekaravlinger:

Avling, kg/dekar. Utvikling i prosent

Kornslag	2019	2020	2021	2022	2023	2024*	I forhold til 2023	Ti års median	Prognose ifht ti års median
Hvete	589	478	417	534	309	431	139 %	485	89 %
Rug/rughvete	554	528	470	565	351	482	137 %	541	89 %
Bygg	460	456	429	498	342	458	134 %	442	104 %
Havre	444	471	393	513	306	424	139 %	434	98 %
Totalt korn	497	466	419	514	326	444	136 %	467	95 %
Oljefrø, åkerbønner	317	272	254	313	188	235	125 %	247	95 %

Matandel for hvete, rug og havre

Augustprognosen tok utgangspunkt i ti års medianverdi for mathvete, som utgjorde 63 %. I august er det lite eller ingen kunnskap om matandelen for hvete, noe som gjør at en medianverdi legges til grunn. Hvor stor andel av kornet som oppnår matkvalitet vil påvirkes av flere faktorer, både før og under tresking.

Etter august er det rapportert om en våt sensommer og høst flere steder. Matandelen er påvirket av lav hektolitervekt, legde og varierende treskeforhold. Ut ifra mottakstall så langt er matandelen på hvete skjønnsmessig estimert til 40 %.

For rug og rughvete totalt er matandelen skjønnsmessig vurdert til 40 %, basert på informasjon fra kornhandlere og mottakstall så langt. Rughvete er fôr, men i tallmaterialet er rug og rughvete slått sammen. Matandelen regnes derfor ut ifra det totale kvantumet på rug og rughvete. Høsten 2023 gav utfordringer med å så høstkorn. Dette resulterer i et lavere kvantum rug og rughvete enn såkornsalget skulle tilsi.

I augustprognosen ble det, i likhet med tidligere år, lagt til grunn at behovet for grynhavre ble dekket av norsk vare, med unntak av økologisk grynhavre. Forholdene i høstsesongen kan gjøre det utfordrende å fremskaffe tilstrekkelig norsk grynhavre for å dekke etterspørselen.

Forbruksprognose

Foredling av matkorn i Norge

Prognosen for totalt forbruk av matkorn hos norske matmellemøller er basert på oppdatert forbruksstatistikk fra Landbruksdirektoratet til og med august i år. For rug er forbruket i 2024/25 satt lik forbruket for 2023/24, etter signaler fra bransjen.

Det er små endringer siden augustprognosen. Tabellen under viser forbruket de siste sesongene, og prognose for perioden september 2024 – august 2025.

Matkornforedling pr sesong (tonn)					
Sesong	Hvete	Rug	Bygg	Havre	Sum
2019/2020	269 944	19 293	3 166	39 981	332 384
2020/2021	274 214	20 609	2 795	38 138	335 756
2021/2022	273 962	17 416	2 670	37 826	331 874
2022/2023	264 367	15 614	2 623	35 813	318 417
2023/2024*	262 500	16 600	2 695	36 800	318 600
Prognose 24/25	261 600	16 600	2 700	35 400	316 300
Endring	-0,3 %	0,0 %	0,2 %	-3,8 %	-0,7 %

(Kilde for historiske data: Landbruksdirektoratet)

Produksjon av kraftfôr

Forbruksprognosene for kraftfôr baserer seg på statistikk for omsetning av kraftfôr til og med 2. kvartal i år fra Landbruksdirektoratet, som i augustprognosen. I tillegg baseres det på statistikk for

leveranser av husdyrprodukter og trendutvikling for forbruk av kraftfôr per kilo husdyrprodukt fra Nortura, Tine og Landbruksdirektoratet (kylling). Ny prognose for kraftfôr er oppdatert med data for produksjon av kjøtt og egg, sammenlignet med i august. I likhet med augustprognosen brukes ikke trendfremskriving for kraftfôromsetningen for drøv, etter signaler om større forbruk enn det trenden tilsier.

Forventet omsetning fra og med 4. kvartal 2024 og til og med 3. kvartal 2025 er prognosert under:

Kraftfôromsetning per kornsesong (tonn)					
	Drøvtygger	Svin	Fjørfe	Annet	Sum
4K19 - 3K20	1 032 386	463 321	478 921	14 638	1 989 266
4K20 - 3K21	1 046 163	469 909	501 957	13 742	2 031 771
4K21 - 3K22	1 008 979	465 405	508 593	13 560	1 996 537
4K22 - 3K23	960 402	466 272	515 010	13 232	1 954 916
4K23 - 3K24*	980 800	451 300	524 200	12 700	1 969 000
Prognose 24-25	967 000	449 000	539 000	12 000	1 967 000
Endring	-1,4 %	-0,5 %	2,8 %	-5,5 %	-0,1 %

(Kilde for historiske data: Landbruksdirektoratet)

VEDLEGG

Tilgang korn historisk og prognosert (tonn)

	Mathvete	Fôrhvete	Hvete i alt	Matrug	Fôrrug og rughvete	Rug/rug- hvete i alt
2008/09	128 406	305 198	433 604	20 016	26 657	46 673
2009/10	86 290	177 773	264 064	8 961	17 996	26 957
2010/11	184 820	127 429	312 249	16 182	17 585	33 767
2011/12	40 504	229 783	270 287	4 747	11 478	16 225
2012/13	174 164	84 459	258 623	2 853	2 025	4 878
2013/14	171 406	26 345	197 741	11 700	949	12 649
2014/15	217 471	150 946	368 418	31 266	6 764	38 030
2015/16	147 783	325 024	472 806	36 599	29 524	66 123
2016/17	224 867	65 522	290 389	13 457	9 529	22 987
2017/18	148 389	235 715	384 104	20 925	28 852	49 777
2018/19	84 394	42 232	126 626	2 438	5 319	7 757
2019/20	205 919	225 113	431 032	13 229	37 588	50 817
2020/21	225 499	83 046	308 545	7 627	25 750	33 377
2021/22	186 473	63 170	249 643	16 343	22 045	38 389
2022/23	274 193	110 570	384 763	24 303	35 137	59 440
2023/24*	56 430	121 971	178 401	3 672	26 907	30 517
Prognose	95 300	143 000	238 300	9 400	14 100	23 600

Tilgang korn (tonn)

	Bygg	Havre	Sum korn	Erter	Oljefrø, åkerbønner, lupiner	Rug-hvete ¹⁾
2008/09	528 749	310 348	1 319 374	6 590	9 722	353
2009/10	447 484	268 224	1 006 728	6 818	6 819	248
2010/11	512 424	287 128	1 145 568	6 445	10 165	466
2011/12	462 313	219 982	968 807	2 272	8 577	116
2012/13	541 984	219 864	1 025 348	1 869	11 315	184
2013/14	481 412	212 421	904 222	963	6 015	413
2014/15	499 483	270 309	1 178 797	2 087	9 648	1 262
2015/16	479 308	269 156	1 287 394	3 535	10 403	3 926
2016/17	601 722	339 272	1 254 370	5 070	11 450	3 861
2017/18	544 725	269 813	1 248 420	3 762	10 226	17 058
2018/19	409 082	146 671	690 137	2 729	7 238	4 704
2019/20	541 070	218 268	1 241 187	4 222	15 667	26 870
2020/21	611 875	296 559	1 250 356	3 819	15 323	23 001
2021/22	581 344	254 959	1 124 335	3 271	12 564	20 060
2022/23	620 414	307 341	1 371 958	9 435	23 730	32 961
2023/24*	444 423	189 997	841 774	7 271	12 251	13 657
Prognose	639 800	284 000	1 185 700	14 600	15 400	-

Kilde for historiske data: Landbruksdirektoratet

1) Registrert som rug i statistikk og arealprognose. Første kvantumsprognose i november.